

goed deel te beheerschen. In het West-Gotisch en Bourgondisch gebied had men voor de Romeinsche onderdanen de zoogenaamde *leges Romanae barbarorum* ingevoerd, maar de onderdanen van anderen oorsprong hun eigen inlandsch recht doen behouden. Allengs kregen in Zuid-Frankrijk de *lex Romana Visigothorum*, in 506 door Alarik II tot stand gebracht, en de *lex Burgundionum* van omstreeks 500 vrij algemeene kracht van wet en bleven daar gelden tot in de 12e eeuw, toen de Justinianeïsche wetboeken ze verdrongen. In Noord-Frankrijk bleef het Germaansche recht als gewoonterecht onverzwakt gelden en zoo vormden zich in Frankrijk de bekende twee deelen, *le pays du droit coutumier* en *le pays du droit écrit*, altoos met dien verstande, dat *le droit écrit* allerlei inlandsche elementen in zich had opgenomen en op *le droit coutumier* door het Romeinsche Recht voortdurend was ingewerkt. Zoo werden de *Coutumes* allengs gefixeerd, de Fransche school uit de 15e en 16e eeuw stortte het Romeinsche Recht nieuwe levenskracht in, het koningschap bracht door wetgeving en rechtspraak toenemende vastheid en eenheid in het recht, tot de Revolutie ten slotte voerde tot de algemeene voor geheel Frankrijk geldende codificatie, waarbij de geschriften van Pothier een overwegenden invloed uitoefenden, die zijnerzijds voor het inlandsch recht gewoonlijk op Molinaeus, voor het Romeinsch recht op Cujacius steunde. Zoo kwam de *Code Civil* tot stand, die ten onzent tot model verstrekke voor het Burgerlijk Wetboek. Terwijl vóór de omwenteling hier te lande, evenals in Duitschland en Frankrijk, een mengsel gold van Romeinsch en inlandsch recht, dat dan nog van plaats tot plaats verschilde 1), geldt hier sinds

---

1) Cf. Mr. C. Asser, *Wetenschap en Wetgeving*, Leiden, 1892.